

Prohászka Ottokár a magyar forradalomról.

BECS. A „Hécs! Magyar Uj-ság” írja: Egyetlen ülése sem mul-lik el a magyar nemzetgyűlésnek anélkül, hogy a tárgyalásoknál antiszemita heccék és munkásszidalmazások ne zavarják. Így a ma-gyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Rupert Rezső, aki azt mondta, hogy az a politika, amelyet 1918. október 31-ike és 1919. március 21-ike után inauguráltak, a váro-sok politikája volt.

Szterényi József: Az utca söp-redeke csinálta, nem a városok.

Klieger Miklós: A zsidók csi-náltak.

Prohászka Ottokár azzal Kez-dő beszédét, hogy az alkotmányos-ság helyreállításával a nemzetet az élet útjára segítjük. Ennek az az országnak nemcsak egyes me-győi morzsolódtak el, hanem al-kotmányunk háza szakadt le. Ki-űltek erkölcsi rendszerünk pillé-rei, ledöntötték a családot, a tekin-télyt, a magántulajdon alapjait. Ezzel Magyarország nemcsak a forradalom tüzebe került, hanem belefutott a világégésbe, melyből a vörös poklok zúdultak ránk. Azt mondják, hogy forradalom volt, de hiszen a forradalom rohamos fejlődés, amint azt az angol és francia forradalomban láttuk. De mi-e az a forradalom volt ez a ma-gyar forradalom? A lezajlott for-radalom teljesen idegen volt min-den magyar érzéstől. Szellemi vérbajt hozott ránk. (Közbeszólá-sok: Zsidó forradalom volt.)

Sándor Pál: Hát Hock János zsidó volt? Károlyi Mihály zsidó volt?

Klieger Miklós: Rosszabbak a zsidóknál.

Prohászka Ottokár: Ha egy tarnopoli cionista karaván/sátrát lát egy magyar falu határán, épen olyan távol van a magyar falu lélekétől, mint a milyen távol volt ez a forradalom a magyar nem-zettől. A forradalmi vörösségek gyorsforralókon főzték ki azokat az invenciókat, amelyekel nagy-nak tartottak. Mindentféle gondör, vagy nem gondör fejekben meg-különböztették közérzéseiket. A szégyen miatt, amely arcunkon pirult, hogy megtörténhetett, ami történt, kellett jönni a harmadik forradalomnak. Ez a forradalom ke-reszténynek és nemzeti forrada-lomnak mondható az erkölcs ne-vében. Ez a felfogás mindnyájunk szívében lakozik.

— Megindul a gárgyár üzeme. Metékes helyen ma kijelentették munkatársunk előtt, hogy a gárgyár már elegendő fával rendel-kezik. Legközelebb újabb faanyag-nyiség érkezik Aradra s akkor a város vezetésének az lesz az első feladata, hogy azamba he-lyezze a gárgyárt.

Hogyan értékesítik a külföldi valutákat.

ZÜRICH. Az idegen valuták értékesítő társasága ma felhívást küld, amelyben körvonalazza a vállalat üzleti célját. A tervezet szer-int a vállalat ezer márkára, vagy ötszáz koronára szóló hat hónapra lejártó hitelevéleket állít ki és ezeket négy, illetve öt százalékkal ka-matoztatja. A bemutatásra szóló hitelevélek bármikor eladhatók és el-szállíthatók. Az idegen valuták tulajdonosai valutakészleteiket ilyen hitelevélek ellenében beszélgáltatják és a vállalat a valutát alkalmat-sán értékesíti. Az értékesítés olyképpen történik, hogy a vállalat mag-felelős osztrák, magyar és német tőkeesős ipari vállalatok részvényeit szerez meg a valutákért.

Hómeot térhódítás Oroszországban.

A *Renasterea* ma számában folytatja annak a Moszkvából visz-szatért kereskedőnek az elbeszélé-sét, aki huzamosabb ideig élt a szovjetfővárosban és most beszám-ol oroszországi élményeiről. A szovjetkormányának egyik legfont-osabb és legértékesebb intézmé-nye a gyermekhalandóság meg-gátlása. Kötelezővé tették a szülő-nőknek kivétel nélkül, hogy a gyermekeiket a kórházakban és a szülő-otthonokban szüljék meg. Ez alól nincs kivétel. Az anyák és a csecsemők gondos és szak-kerü ellátása az állam feladata.

Érdekes dolgokat mondott el a Fe-reskedő a vörös hadseregről. A mostani vörös hadsereg fegyelme kifogástalan. A tisztikar nagy szá-zaléka német hadifogoly tiszt és sokan vannak olyanok, akik Né-metországból szöktek át Orosz-országba és most ott beállították a hadseregbe, ahol visszakapták régi rangjukat is. A németek térhó-dítása Oroszországban igen erős. Iparvállalatokat létesítenek, gyára-kat alapítanak, nagy népszerezés-nek örvendenek és az oroszok már kezdik félteni *Tonia népszerezését a németektől.*

Hódmezővásárhely kiürítése.

Hódmezővásárhelyt a megsejlt román katonaság már rég el-hagyta és ugyanakkor megfűdés száma magyar katonák és rendőrök. Szalay József dr. szegedi kerületi államrendőrségi főkapitány vezeté-sével bevonultak a városba, hogy a rendet és közbiztonságot fenntartsák. A város kiürítéséről, illetőleg átvételéről módjáról a következő tudósításunk számol be:

Külön vonat vitt Szegedről az impériumot átvéve katonaságot és rendőrséget Vásárhelyre, akiket egy francia, angol és olasz misszió vezetett. Hódmezővásárhelyen megállt a vonat és Szalay rendőrfőka-pitány, valamint a vezetés alatt levő katonaság és rendőrség ott ma-radt a vonatban, míg az antant katonai missziója a városban levő román parancsnokságra hajtattak, ahol az átvételi formalitást elintézték. Az átvételről jegyzőkönyvet vettek fel és ennek megtörténte után a román katonaság Földvár irányában a legnagyobb rendben kivonult Vásárhelyről.

Ugyanabban az időben a magyar katonaság és rendőrség másik irányból bevonult a városba. Hódmezővásárhely impériumának átvétele a legteljesebb rendben ment végbe, semmi rendszavarás nem történt.

MŰVÉSZET.

Carmen — Máté Rózsi.

Máté Rózsi, a kiváló opera-énekesnő fellép Aradon a *Carmen* címszerepében, amely a művésznő legkiválóbb alakítása. Máté Rózsi az aradi újságírók segély-egyesü-lete alapja javára játsza el a Car-ment, amellyel legutóbb Budapes-ten hatalmas sikert aratott.

* A *Telvaj*. Bernsteina hatalmas koncepciója darabja szerepel az e heti műsoron. Halány Zaidonje mellett, amelyben először lép fel Araden Rács Imre. Szombat és vasárnap délután a Lili bárónő megy. A jövő hét műsorát az Eör-dőgh báró, Szilárd, Barica, Werner stájernek ígérkező darabja domi-nálja.

* A *Modern Kabaré* új műso-rát, amelyet vasárnap mutattak be szenzációs siker mellett ma este megismétli a kabaré. Érdekesége az új műsornak, hogy a népszerű Barcarolla duo ezúttal pompás ma-gántáncokkal szerepel. A tiszesség számból álló gasdag műsorból ki-emelkedik a két kacagató új be-hózat.

* A *Kettős kereszt* tízka III. részének bemutatóját kedden tartja

meg az Uránia. Az a pártisan é-s-deklódás, ami a hatalmas bányai film vetítését kíséri, fölélegesen tesz minden reklámot. A kedden vetítésre kerül harmadik rész a legeszebb. Téves az a hír, hogy az Apolló vetíti a harmadik részt, mindvégig megmarad a Kettős kereszt az Urániában. Az Apolló a *Vándorló* s. gyönyörű drámai filmet s az *O* sorozat második filmjét vetíti, a köztársaság hamog-kaszára mellett.

* Új helyérek az Urániában. A filmbeszerzés óriási költségei és az anyagok megdrágulása arra kényszerített az igazgatóságot, hogy a helyéreket másrészként fel-emelje. Mától 9-től az új helyérek a következők: páholy 25 K. pá-holyülés 6 K. szolnye 4 K. tá-m-lászek 3 K. I. hely 2 K. II. hely 1 K.

A mai valuta-piac.

Aradon és Temesváron minden üzlet laza. Az árak a következők: apró lei 890, nagy lei 500, márka 820—830, dollár 195—200, aranyban és ezüstben nincsen üz-let. Bukaresti árfolyamok: korona 37.50—38, márka 108—110, rubel 100—105, leva 107—110, francia frank 550—600, svájci frank 1200—1300, dollár 74—75.

Razzia a hadkötelesek ellen.

Az aradi hadkiegészítés pa-rancsnokság megkeresésére a rend-őrség vasárnap délután négy óra s razziaát tartott a városban, ame-lyen kerületenként csoportosították a 96—97—98 és 99-es évfolya-makba tartozó ifjakat s bekísérték őket a várba. A razziaát, amely dél-után három órakor kezdődött és este hét órakor ért véget, az időse-ek, hogy annak idején sokan nem jelentkezték összeállítás céljából a katonaiügyi osztályba. A rendőr-tisztek által vezetett járőrök be-járták az összes utcát, a szin-házban és mezikban levő közön-séget is igazoltatták a végül több, mint ezer fiatalembert kísértettek be katonai felzárattal a várba. Itt a 96-os évfolyamot, továbbá a té-vedésből bekísértettek azonnal el-beosztatták, a többi pedig ma délelőtti csoportenként átvezették a városházára. A katonaiügyi osztály a jelenlévő elmulasztottakat bevo-zotta a névjegyzékbe s azután min-denkinak igazolványt adott arról, hogy jelentkezett. A katonaiügyi osztály ezután figyelmezteti a volt tartalékos tiszteket, hogy március 15-ig kérhetik a román hadseregbe való felvételüket, mert azon túl, mint közlegényeket fogják felvenni őket a névjegyzékbe. Itt említjük meg, hogy Stecca Sebastian az aradi rendőrség vezetője tegnap délután a Városi, Kárponti, Va-donkerti és Fehér Károlyi köz-össégben többektől elvette a sze-mélyazonossági igazolványokat és tulajdonosaik ellen ázszerzésért megindította a kihágási eljárást.

Csáky szék

ARAD, Horia (Széchenyi-u. 1.)
Elsőrendű órajavitó műhely.
Új órák állandó raktára.

Auto-Gummi-Kerék.

320/120 380/120 330/120 315/105
310/90 ércszék. 1920

Viktor Barthmes

Str. Alexandri 2. „Sáncz-u.”

Barna szén

vagyatásleltékben szerzett szállításon meg-
szól. Magasminőségű elő-göd.

Fischer et Deutscher

Arad, Str. István-utca 1a. sz.

Fias juh

bármily mennyiségben megvételre
kerestetik. Ajánlatokat Wallinger
hirdetője, Lázár-utca. 9788

Mangolica

választott urasági faj-
malag 400 darab eladó

Holländer Testvérek

eszméleti gazdasága. 1143

Rum és Likör

eszméleti bőséges mennyiségben
megyési eladó. 528

Teodor Erényi Arad, Dobó-u. 2.

HIREK.

Per a vármegye ellen

A múlt év májusában az aradi közokmányban felvételeire jelentkezett Hajos István aradi lakos. A kórházban ruhát öltözték, amikor azonban meggyógyult ruhát nem kapta vissza, mert azt ismeretlen tettesek ellopták. Hajos, utána a kórházban ruhát ruhának értékét megtérítendő, keresetet indított 3000 korona iránt az aradi járásbíróaságon a vármegye ellen és kérte dr. Marsion Jusztin prefektusnak, miát a vármegye képviselőjének megidézését. Az első tárgyaláson elnapolták, mert a prefektus pergató kifogással él, mivel ebben az ügyben az alispán illetékes. Holnap lesz ebben az ügyben a tárgyalás az aradi járásbíróaságon, amikor a vármegyét Mladin István alprefektus képviseli.

— Szűnügyi bizottsági ülés. Ma délután 4 órára dr. Velicin Remolus városi prefektus szűnügyi bizottsági ülést hívott össze.

— Megindultak a vonatok. Bucuresti: Tegnap este a közlekedési miniszterium rendeltére újra megindultak azok az személyes és vegyes vonatok, melyek eddig a városok élmezése és szénellátása miatt szűnöltek.

— A város egészségügyi bizottsága esütörtök délután 5 órakor a városi háza tanácstermében ülést tart, amelyre ezután hívja meg a bizottság összes tagjait dr. Demján Aurél elnök.

— Tizsa István-Kőr Budapest. A volt munkapárti képviselő számottevő tagjai Budapestben, mint hírlak, „Tizsa István Kör” alakítottak.

— Tovább tart a kéményseprősztrájk. A kéményseprő mestereket és segédeket szombaton magához kerette Stoica Sebastian az aradi rendőrség vezetője a felhívta a mestereket, hogy tartsák el a még meglévő ellentéteket azzal, hogy az öt elhcsátott segédet visszavessik. Ennek hatása alatt a mesterek két segédet visszavettek, de a többi három újból alkalmazásáról hallani sem akarnak. Így a kéményseprő segédek tovább sztrájkolnak.

— A horbólmentesek és alkalmazottak között még mindig nem jött létre megegyezés a béremelések tekintetében. Az iparhatóság elutasította a horbólmenteseknek az áremelésre vonatkozó kérését. Ezzel szemben a segédek követeléseit elfogadhatónak minősítette a hatóság. A tárgyalások tovább folynak a remélhetőleg rövidesen megegyezéssel fejeződnek be.

— Két tüzeset. Vasárnap ismét két tüzeset volt Aradon. Déli 12 órakor a várban kigyulladt egy trágyadomb, amelynek közelében hatalmas szalmaakazlak vannak. A kivenült tűzoltóság egy órai munkával az éles árkat vont az ég és veszélyeztetett terület között a így elejét vette a nagyobb kárnak. — Délután két órakor a kisvasut szikrái felgyújtották a vaggangyárban levő elárusító bodé tetjét. A kivenült tűzoltóság itt is elejét vette komolyabb bajnak.

— Házépités. Mairovitz Emil engedélyt kért a várostól, hogy a Str. Closea (Szent László-utca) 11. számú telken kétemeletes palotát építhessen. Az építészeti bizottság holnapi ülésén tárgyalja a kérését.

Fiatal házások versengése egy lakásért.

Néhány héttel ezelőtt a Kölcsey-utca 2. számú Dobiasch-féle házban megüresedett egy két szobás lakás és azonnal megindult a versengés a lakásért. A két legkomolyabb reflektáns a lakásra két fiatal házaspár volt: Kelen Lajos harisnyagyáros és Kovács Gyula banktisztviselő. Kovács azzal érvelt, hogy már másfél éves házaspárban lakik, mulhatatlannal szüksége van lakásra és kérelme támogatására felhozott egy orvosi bizonyítványt, amely annál fényesebben igazolta, hogy felesége áldott állapotban van és ilyenkor szükséges egy jó lakás. Kelen ezzel szemben azt állította, hogy ő ugyancsak pár hetes házaspár, azonban szállodában lakik és mivel Kovácsnak mégis van egy kétszobás lakása, magának kéri a

jó lakást. A lakáshivatal annak idején Kelennek ítélte oda a lakást. Kovács ez ellen előterjesztéssel élt és végül az ügy a lakbérleti bizottság elé került. Ma tárgyalta ezt az ügyet Révai Kálmán járásbíró. Kelen ügyvédje, dr. Zeiner Gusztáv azt vitatta, hogy a lakásra inkább szüksége van a fiatalabb házaspárnak és Kelen oda is nyilatkozott, hogy jelenleg ugyan nem tud olyan nyomós érvelést felhozni, mint a másik reflektáns, azonban pár hét múlva kétségtelen bizonyítékát fogja adni annak, hogy az orvosi bizonyítványa nála is elkel. Révai bíró végül mégis csak a fiatalabb házaspárnak ítélte oda a lakást, mert behozott bizonyítottnak látta, hogy a házaspár rövid házaspári ideje óta állandóan szállodában lakik.

— Halálozás. Neustheimer Jakab vas munkás szombat délután 46 éves korában régi, súlyos betegség következtében meghalt. Neustheimer a munkásság szakértőjének elnöke volt. A temetés ma délután 5 órakor volt a Kasza-utca-ból a város munkásságának nagy részvételével.

— Rablégyilkosság Pankotán. Pankotáról jelentik: Stius János odaváló médos gazdát tegnap ismeretlen tettesek meggyilkolták, azután kirabolták. Az aradi ügyészség részéről Somner Nándor vizsgálóbíró, dr. Fikler Károly ügyész és egy törvényszéki orvos utaztak ki Pankotára megegyezni a nyomozást.

— A „Vidéki Sport” legújabb száma változatlan tartalommal ma megjelent.

— Hírvés. Olaj- és aquarellfesték tubusban érkezett Naményi Erzsi papírüzletébe főpostával szemben.

OSOSOSOSOSOSOSOS

Nyárai Antal és a nekrológja.

Ismét nem bizonyult valóznak, a régi közmondás, hogy akinak halála híre költök, az sokáig él. A budapesti híryomán már a bécsi lapok is megírják, hogy Nyárai Antal, aki hetekig tusakodott a halállal, végül is gyengébbnek bizonyult és örökre behunyta a szemét egy reggelén. Olvassuk, hogy házbokát irak Pesten arról az izzó tehetségről, arról a nagyszerű csavargóról, akinek jobban kevés színtest szerettek. Az volt a magyar művészetben, ami a leghíresebb montmarini dalosok Parisnak, drága, kedves, rokonszenves és egy nagy sziv az egész sovány emberke. Csupa ötle, dal és melódia. Az utolsó napig bizott benne, hogy meggyógyul, hogy ember lesz belőle még egyszer. Amikor a múlt héten elolvasta a nekrológját, kacagva mondta:

— Tíz ezer koronát kaptam előlegbe az Apolló-kabarétól, ugyan nyugtassatok meg a direktiót, hogy addig legalább, amíg ezt le nem játszom, meg nem halok.

Mégis meghalt szegény Nyárai Antal, ötvenkét éves korában.

Ezer jegyzőkönyv a Tisza-ügyben.

Dr. Margolits Ede vizsgálóbíró szakadatlanul folytatja a tanúhallgatásokat a Tisza-féle gyilkossági ügyben. Az iratok most már hatalmas tömeggé gyűltek, mert az ügyben különböző nyomozást és vizsgálati eljárás alatt eddig ezer jegyzőkönyvet vettek fel. Mi kor a tettesek kézrekerítésének tekintélyes jutalomdíjat tűztek ki. Különösen arendőrségen rengeteg ember jelentkezett kihallgatás végett. Ezeknek a jegyzőkönyvet mind az iratok között vannak. A felvett vallomások több, bár jelentőséggel alig bíró ellentéte tárnak fel és az újabb kihallgatások kiterjeszkednek az ellentétek kiegyenlítésére. A vizsgálat még tart és alig várható, hogy ebben a hónapban véget érjen.

Szaporítják a vármegye csendőrségét.

Ma délelőtt tíz órakor tartotta meg Aradvármegye közigazgatási bizottsága márciusi havii ülést dr. Marsion Jusztin prefektus elnöklésével. A bizottság a legutóbb levizsgázott jegyzők elhelyezésével és az üresedésben levő jegyzői állások betöltésével foglalkozott. Ezután a csendőrség létszámának szaporításával és a szállítások ellenőrlésének szigorításáról volt szó, mert Aradvármegyéből sok gabonát csempésznek ki. Vita tárgyát képezte az orvosi körök revideálása is, s ezt az ügyet javaslatával céljából kiadták az egészségügyi bizottságnak. Végül a kormányzótanács egy táv iratát olvasták fel, amely a prefektura megkeresésére értesíti a vármegyét, hogy az összes tisztviselők fizetésrendezése ügyében a képviselőház fog dönteni.

Fratil Steiner

Börzserakadás
Arad, Anstales Gándor-u. 2-2.
Főközlöt Ujaradon. 9961
Blank-bőrök! Zairos-bőrök!
Mindennemű bőrök és cipészalkalék
legelőbb levárásiáért keress. Szolid ár.

Értesítés!

Angol és gyapjú szövetek nagymennyiségben érkeztek. Készítünk márték után férfilényeket gyorsan szövetből 1500 L-től feljebb. Raktárban nagy választékban legelőbb divatos újszerű divatos készlet. Nagy választékban tavaszi saját készítményű kész férfi-, nő- és gyermekruhák. Kérjük a ruha vásárló közönséget, hogy szükségletét mielőbb szerezze be, a még a raktár tart. Tisztelettel: 183

Fratil Komlósi Muzsey
Strada Metlanu (Forray-utca)

Spanyol nátha

ellen legjobban megvédi a
Ménés-Magyarádi
Cognac-Medicinai
kapható minden jobb csemegeüzletben.

Műtárgyak nyilvános árverezése

Egy nemesi hagyatékából származó igen értékes olajfestmények, metszetek, porcellánok, (meissenoi és sohlagenwaldi) falitányérok, bronzötvények francia és belga mesterektől, régi álló órák stb. stb. e hó 13-ától kezdve a Földbérleti és Parcellázó Bank temesvári cég helyiségeiben a legtöbbet ígérőknek eladotnak. Az árverés a festményekre f. hó 13-án szombaton délután 2 órakor veszi kezdetét és folytatása vasárnap délelőtt 9-12-ig.

Vasárnap délután 2-6-ig serra kerülnek a bronzötvények, porcellánok és a falitányérok. Belépesi jegyek helyszükre miatt csak mérsékelt számban adotnak ki e hó 12-ikén délben a Parcellázóbank helyiségében. 1110

Börzserakadás nagymennyiségben és minden nagyságban új és használt napi áron kapható. Vidékre a szállítást elintésem.
Ludovic Baumann
hordó kereskedő. ARAD. Piata Ianku (Szabadság-ter). Kádár iperi telep: Ovar-utca. Raktárak: Strada General Bertholet (Caernovitz Péter) és Strada Tribunal Axente (Damjanich-utca)ban. 9641

HERMES

Cassa de schimbare, banca si
Interprindere comerciala
„HERMES” váltóüzlet bank és keresk. vállalat, törv. boj. cég, tulajdonos: Hoffänder Oszkar
Arad, Strada Bucur (Eötvös-u.) 5.
Külföldi pénznemek, értékpapírok vétele és eladása. Elvállal a bank és kereskedelem körébe vágó megbízásokat. 946

Van szerencsénk tudni, hogy közismert és közkedvelt hajápoló szerünket a

Tannechtinipomádót

Ismét forgalomba hoztuk. Ez egy hajhullást és kopra kórt gátoló elsőrangú gyártmány, a melytől a haj súlyos finomsága lesz és a hajhullás kopra képződés megszűnik.

Készít: 6840
Dr. Földes si Habs Arad

